

סוג עניין: 202 סדר דיו: רגיל

בעניין : 1. עזבון המנוח _____ סראחין
ע"י יורשיו החוקיים:

א. _____ סראחין
ת.ז. _____

ב. _____ סראחין
ת.ז. _____

שניהם מהכפר בית אולא בנפת חברון

ע"י ב"כ עו"ד מיכל פינצ'וק (מ.ר. 21600)
ו/או אליהו אברם (מ.ר. 11851)
ו/או הישאם שבאיטה (מ.ר. 17362)
מהמוקד להגנת הפרט
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

התובעים

- נ ג ד -

מדינת ישראל - משרד הבטחון
ע"י פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל-אביב 64924
טל': 03-6970222; פקס: 03-6918541

הנתבע

מהות התביעה: נזיקין - נזקי גוף

סכום התביעה: כשיעור סמכות ביהמ"ש

כתב תביעה

1. א. התובע הינו עזבון המנוח _____ סראחין ז"ל, אשר נפטר
ביום 28.9.96, לאחר שעוכב למעלה משעה במחסום צה"ל בבית ג'וברין
בדרכו לביה"ח הדסה עין כרם שבירושלים.

המנוח נפטר בהיותו בן שנה וחמישה חודשים (להלן: "הפעוט").

ב. העזבון תובע באמצעות הורי הפעוט ויורשיו החוקיים בגין עיכובו בדרך לקבלת טיפול רפואי וכן בגין גרימת מותו.

2. הנתבעת, מדינת ישראל, היתה אחראית בזמנים הרלבנטיים לתביעה על פעולות חיילי צה"ל באיזור יהודה ושומרון, ובכללן פעולותיהם בתאריך 28.9.96 באיזור בית ג'וברין, כפי שיתוארו להלן.

רקע

3. א. כחודש ימים קודם לאירוע, אובחן הפעוט כסובל מסרטן הדם והחל מתאריך 22.8.96 היה בטיפול והשגחה בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים.

ב. בתאריכים 25.9.96 ו-26.9.96 קיבל הפעוט טיפולים כימותרפיים בביה"ח ושוחרר לביתו.

ג. עם שחרורו מביה"ח, הבהירו הרופאים להוריו כי עלייה בחום גופו של הפעוט לטמפרטורה הגבוהה מ-37 מעלות צלזיוס, מחייבת להביאו מיד לבית החולים.

האירוע

4. בבוקר יום 28.9.96 גילתה אמו של הפעוט כי חום גופו גבוה מ-37 מעלות.

5. באותה עת הוטל סגר על האיזור כולו בעקבות פתיחת מנהרת הכותל. הורי הפעוט מיהרו לנסוע לביה"ח עאליה שבחברון על מנת להשיג אמבולנס בתקווה שכך, למרות הסגר, יתאפשר מעבר מהיר לבית החולים שבירושלים.

לדאבונם התברר כי עקב האירועים הקשים באותו יום אין אמבולנס בנמצא.

6. ההורים שבו לכפר שם איתרו רכב בעל לוחיות זיהוי ישראליות, ובו יצאו לכיוון ירושלים.

ההורים בחרו להגיע לירושלים דרך בית ג'וברין שכן הדרך המקובלת, העוברת מחברון לבית לחם בואכה ירושלים, צפויה היתה להיות חסומה במחסומים צה"ליים רבים, עקב הסגר.

7. א. סמוך לשעה 9:45 הגיעה המשפחה למחסום בית ג'וברין. נהג הרכב פנה לחיילים והסביר כי הוא מסיע ברכבו פעוט, חולה אנוש, החייב להגיע מיד לביה"ח.

חיילי המחסום הורו לנוסעים לצאת מהרכב וערכו בו חיפוש.

ב. משנוכחו לדעת כי המשפחה מתגוררת בבית אולא, הודיעו החיילים כי לא יאפשרו להורים לעבור את המחסום וכי רק הנהג והפעוט החולה יכולים לעבור.

הצעה בלתי סבירה זו, המפרידה בין הפעוט הגוסס להוריו ומותירה אותו בידי נהג זר, הטרוד בנהיגה, נדחתה בתוקף ע"י ההורים ונהג הרכב.

8. אביו של התינוק, אשר היה שרוי בסערת רגשות עזה, הסביר לחיילים את דחיפות המקרה, תוך הצגת המסמכים הרפואיים של הפעוט. תחינותיו שכנעו את החיילים לפנות לקצין האחראי, אשר היה באותה עת במאהל, סמוך למחסום.

9. תשובת הקצין התעכבה. בעודם ממתינים, ביקשו ההורים מעט קרח על מנת לקרר את גופו של התינוק, אולם זה לא הגיע.

10. בסופו של דבר ולאחר המתנה ממושכת של כשעה, הודיע הקצין למשפחה כי הוא מאשר מעבר לאם ולתינוק בלבד. האב הנסער נדרש לשוב לכפר. תחינות האב והפצרותיו כי יאפשרו לו להצטרף, שכן אישתו אינה דוברת עברית ולא תוכל להסתדר לבדה, נפלו על אוזניים ערלות והאב נאלץ להישאר מאחור.

11. טרם יציאתם לדרך, הורה הקצין לחיילים לשוב ולבדוק את הרכב. החיילים הודיעו לקצין כי כבר בדקוהו אולם הקצין התעקש על ביצוע בדיקה נוספת. החיפוש גזל זמן יקר נוסף, ללא צורך.

12. סמוך לשעה 12:00, הגיעו האם והפעוט לביה"ח. כ-15-10 דקות קודם לכן, בעודם נוסעים, הבחינה האם כי הפעוט חדל לנשום.

13. מיד עם הגיעם לביה"ח, נלקח הפעוט למחלקת ילדים שם נעשו נסיונות להחיותו, אך ללא הועיל. מותו של הפעוט נקבע בשעה 13:00.

מצ"ב הודעה על פטירה וגליון סיכום מחלה המסומנים א' ו-ב' בהתאמה ומהווים חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

עוד באותו היום נקבר הפעוט.

14. א. בעקבות פירסום דבר מות הפעוט בעיתונות הפלסטינית, הוזמן אביו למינהל האזרחי ונגבתה עדותו.

ב. בתאריך 27.8.97 הודיע פרקליט פיקוד מרכז כי הורה על סגירת תיק החקירה בלא נקיטת צעדים משפטיים כנגד מאן דהוא במסגרת הצבא.

נטל הראיה

15. חיילי המחסום לא רשמו ביומן המבצעים את פרטי התובעים ושעת עזיבתם את המקום. בכך פעלו החיילים בניגוד להנחיות שקיבלו בתדרוך מאת קצין המשמרת בחטמ"ר יהודה, טרם שאיישו את המחסום.

התובעים יטענו כי במחדלם זה גרמו להם החיילים נזק ראייתי המתבטא בקשיים להוכיח מתי הגיעו למחסום ומתי עזבוהו.

נזק ראייתי זה מעביר אל כתפי הנתבעת את נטל הראיה להוכיח כי חיילי המחסום לא התרשלו ולא עיכבו את הפעוט והוריו בדרכם לביה"ח מעבר לפרק זמן סביר, בהתחשב במצב החירום הרפואי בו היה נתון הפעוט.

הזכות לקבל טיפול רפואי והפרת חובה תקוקה

16. זכותו של כל אדם לקבל טיפול רפואי במצב חירום רפואי, ובכלל זה זכותו של הפעוט, מעוגנת הן בדין הישראלי והן במשפט העמים. הוראות הדין המנויות להלן מחייבות את הנתבעת ואת שלווחיה לאפשר – במקרי חירום רפואיים – גישה לבית החולים ללא התנייה וללא עיכוב:

א. סעיפים 2, 4 ו-11 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, מחייבים כל רשות מרשויות השלטון, לרבות צה"ל וחייליו, להגן על חייו של אדם, על גופו ועל כבודו ולהימנע מפגיעה בזכויות יסוד אלו. מחובה זו נגזרת החובה לאפשר טיפול רפואי במצב חירום רפואי, המסכן את חייו או גופו של אדם – חובה המפורטת כיום גם בסעיפים 3(ב) ו-11 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996.

ב. תקנה 46 לתקנות המצורפות לאמנת האג בדבר דיניה ומנהגיה של המלחמה ביבשה, 1907, המהווה חלק מהמשפט הבינלאומי המינהגי שנקלט בדין הישראלי, מחייבת את המדינה לכבד חייו של אדם בשטח הנתון לתפיסה לוחמתית.

ג. סעיפים 16 ו-21 לאמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה, 1949 (אושרה על ידי מדינת ישראל ביום 6.7.51), מחייבים את המדינה לספק הגנה מיוחדת לאזרחים חולים וכן לאפשר מעברם של כלי רכב המעבירים חולים, להגן עליהם ולכבדם. סעיף 50 לאמנה זו מחייב את המדינה שלא להפריע למתן טיפול רפואי לנשים הרות ולילדים.

ד. סעיף 6 לאמנה בדבר זכויות הילד, 1989 (אושרה על ידי מדינת ישראל ביום 4.8.91), מחייב את המדינה להבטיח עד מירב המידה האפשרית את הישרדות הילד והתפתחותו.

ה. סעיף 12(2) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, 1966 (אושרה על ידי מדינת ישראל ביום 3.8.91), מחייב את המדינה לנקוט בצעדים ליצירת תנאים נאותים אשר יבטיחו לכל שירותי בריאות וטיפול רפואי במקרה של מחלה.

17. א. עיכוב מעבר הפעוט לבית החולים, למרות מצבו הרפואי הקשה, מהווה פגיעה חמורה בזכותו שלא תישלל ולא תעוכב מעבר לזמן סביר גישתו לטיפול רפואי.

ב. התובעים יטענו, כי בעיכוב מעבר הפעוט לבית החולים מעבר לזמן סביר, הפרו הנתבעת ושלוחיה החיילים את החובות החקוקות, המפורטות בסעיף 16 לעיל, אשר נועדו להגן על מקרי חירום רפואיים וכי הפרתן היא אשר גרמה לנזקי הפעוט ולמותו.

רשלנות

18. כן יטענו התובעים כי נזקו של הפעוט ומותו הינם תוצאה של רשלנות חיילי הנתבעת, אשר התבטאה במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. עיכבו את הפעוט זמן רב בדרכו לביה"ח בירושלים, למרות שידעו ו/או צריכים היו לדעת כי מדובר במצב חירום רפואי.

ב. פנו לגדוד על מנת לקבל אישור למעבר המשפחה למרות שידעו ו/או צריכים היו לדעת כי כאשר מדובר במקרה חירום רפואי, מוסמך הקצין האחראי לאפשר את מעבר הרכב.

ג. נמנעו מלרשום ביומן המבצעים של המחסום את זהות התובעים ושעת עזיבתם את המחסום.

ד. פעלו בניגוד להוראות ולהנחיות הצבאיות אשר היו בתוקף באותה תקופה, לפיהן, כאשר מגיע למחסום צה"ל מקרה חירום רפואי, על החיילים לערוך בדיקה בטחונית, לבדוק כי אכן מדובר במקרה חירום רפואי ולאפשר את מעבר הרכב.

ה. בדקו את רכבם של התובעים פעמיים ובכך עיכבו את התובעים יתר על המידה למרות שידעו ו/או צריכים היו לדעת שמדובר במקרה חירום רפואי.

19. הנתבעת אחראית באחריות שילוחית לרשלנות החיילים ולהפרת חובות חקוקות על ידם כמפורט בסעיפים 16 ו-18 לעיל, בהיותם שלוחיה ו/או הפועלים מטעמה.

20. כן אחראית הנתבעת לנזקי התינוק ולמותו, אחריות ישירה, עקב רשלנותה שלה המתבטאת במחדלים כדלקמן:

א. הטילה סגר על האזור בחודש ספטמבר 1996 מבלי לקבוע הוראות ברורות, יעילות וחד-משמעיות, אשר בכוחן להבטיח מעבר מהיר דרך מחסומי צה"ל של מקרי חירום רפואיים, וזאת למרות שידעה או היתה צריכה לדעת, כי בהיעדר הוראות ברורות כאמור, עשוי להישלל טיפול רפואי חיוני בשעת חירום ולהיגרם להם נזק בלתי הפיך.

ב. לא הורתה לחיילים המוצבים במחסומי צה"ל בעת הסגר, כי מפקד המחסום שבשטח יכול להתיר בעצמו את מעברם של מקרי חירום רפואיים ברכבים פרטיים לבתי חולים, ללא צורך באישורם של גורמים אחרים, וכי יש להתיר את מעברו של הרכב אף בכל מקרה של ספק. הוראות כאלו נקבעו

על ידי צה"ל רק כשנתיים לאחר האירוע נשוא תביעה זו, על אף שהנתבעת ידעה או היתה צריכה לדעת כבר בסגר של ספטמבר 1996, כי הן דרושות על מנת לעודד יחס נכון ורציני של חיילי צה"ל למקרי חירום רפואיים, ועל מנת להבטיח מעבר במחסומים ומתן טיפול רפואי חיוני ליולדות ותינוקות.

ג. לא דאגה לתדרך כראוי את החיילים המוצבים במחסומים כיצד יש לנהוג במקרי חירום, למרות שידעה ו/או צריכה היתה לדעת כי בהיעדר הנחיה ברורה עשוי להיגרם נזק בלתי הפיך לנתונים במצב חירום רפואי, בכללם הפעוט.

ד. לא פיקחה במידה סבירה על התנהגות החיילים המוצבים במחסומים בשעת סגר.

ה. לא מילאה את חובותיה ויעודיה עפ"י הדין הבינלאומי, כמפורט בסעיף 16 לעיל, לדאוג לבריאות תושבי האזור, בכללם הפעוט המנוח.

21. א. בשל העיכוב במתן טיפול רפואי, סבל הפעוט המנוח מצוקה קשה, כאב וסבל ויסורי מוות.

ב. עיכוב גישת הפעוט לטיפול רפואי, שלל ממנו את האפשרות הסבירה כי רופאים מנוסים, המצויידיים במיכשור הרפואי של בית החולים, יטפלו בו ואולי יצילו את חייו.

על כן אחראית הנתבעת למותו.

22. התובעים יטענו כי על הנתבעת לפצותם כדלקמן:

א. בגין הוצאות קבורה, הלוויה, מצבה, נסיעות וארוחות אבלים

10,000 ש"ח

ב. נזק לא ממוני

200,000 ש"ח

כאב וסבל וייסורי מוות, שלילת תוחלת חיים

23. התובעים מתקשים לאתר מומחה לצורך מתן חוות דעת רפואית בענין מותו של הפעוט.

בית המשפט הנכבד מתבקש להפעיל סמכותו מכוח סעיף 127 לתקנות סדר הדין האזרחי ולפטור את התובעים, בשלב זה, מלצרף חוות דעת רפואית בנדון.

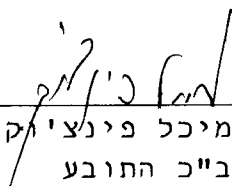
התובעים שומרים על זכותם לצרף חוות דעת בנדון בשלב מאוחר יותר.

24. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה.

25. אשר על כן, מתבקש ביהמ"ש הנכבד לזמן את הנתבעת לדין ולחייבה לשלם את

מלוא נזקיו של התובע בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה
ועד לתשלום בפועל בצירוף הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.

ירושלים, היום 1 לחודש אוגוסט, 1999.


מיכל פינצ'וק, עו"ד
ב"כ התובע

לוט: נספחים א'-ב'

(ת.ש. 10638, מ"מ 23634)